

Κείμενο για Προγραμματικές Δηλώσεις Πρωθυπουργού Κ.

Σημίτη

(Η Εξωτερική Πολιτική της Νέας Τετραετίας)

[.....]

Και έρχομαι τώρα στον τομέα της Εξωτερικής πολιτικής. Στην τετραετία που πέρασε φέραμε την Ελλάδα στο προσκήνιο των διεθνών εξελίξεων.

Φέραμε την Ελλάδα στην πρώτη ταχύτητα, στον εσωτερικό κύκλο των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την πολιτική μας για τη σύγκλιση, την είσοδό μας στο Ευρώ και τις θέσεις μας πάνω στα μεγάλα θέματα της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Ανοίξαμε νέους ορίζοντες, νέες προοπτικές για την Ελλάδα, τον Ελληνισμό, την Κύπρο την ευρύτερη περιφέρεια της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Μεσογείου.

Ανοίξαμε το δρόμο για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για την εξομάλυνση των σχέσεών μας με τη Τουρκία χωρίς να εγκαταλείψουμε καμία από τις θέσεις μας.

Δημιουργήσαμε τις συνθήκες για την ειρήνη και τη σταθεροποίηση και ανάπτυξη της περιοχής μας και για την ενσωμάτωση των χωρών της Βαλκανικής στην Ευρωπαϊκή οικογένεια.

Το νέο δόγμα της εξωτερικής μας πολιτικής είναι «*μεγιστοποίηση των συμφερόντων μας μέσα από την ισχυρή, ισότιμη, πρωτοβουλιική παρουσία της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό, περιφερειακό και διεθνές σύστημα*».

Στηρίζεται συγχρόνως όμως και σε μια πολιτική αυξημένης αποτρεπτικής ικανότητας απέναντι σε κάθε εξωτερική επιβουλή.

Στην εποχή των μεγάλων αλλαγών και προσαρμογών, απαιτείται, ταυτόχρονα, σταθερότητα σε αξίες και αρχές. Η Ελληνική εξωτερική πολιτική είναι μια πολιτική διάδοσης και στήριξης των αρχών της δημοκρατίας και του σεβασμού του διεθνούς δικαίου της διεύρυνσης και ανάπτυξης των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων, της δημοκρατικής διακυβέρνησης του διεθνούς συστήματος. Είναι μια πολιτική που έχει ως αφετηρία της το σεβασμό των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας όλων. Την αταλάντευτη υπεράσπιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Είναι μια εξωτερική πολιτική αρχών, ηθικής και δικαίου.

Η Ελληνική εξωτερική πολιτική είναι σταθερά προσανατολισμένη στα μεγάλα διεθνή προβλήματα της εποχής μας, όπως είναι η αποκατάσταση της σταθερότητας σε περιφερειακές εστίες κρίσης, η προστασία του πλανήτη μας, ο δημοκρατικός έλεγχος των επιτευγμάτων των νέων τεχνολογιών και της διασποράς πυρηνικών όπλων, η καταπολέμηση της παγκόσμιας πείνας και φτώχειας. Συμβάλει με όλες της τις δυνάμεις στην υπέρβασή τους.

Θα συνοψίσω τώρα το πρόγραμμα των δέκα στόχων που έχουμε επεξεργασθεί για τη νέα τετραετία στις ακόλουθες βασικές προτάσεις:

Πρώτον, η παραπέρα ισχυροποίηση της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει κεντρικός μας στόχος. Απ' εδώ και πέρα στοχεύουμε όχι απλά να έχουμε την Ελλάδα στον εσωτερικό κύκλο των ισχυρών χωρών της Ένωσης αλλά σε κεντρική πρωταγωνιστική θέση ανάμεσα στις χώρες αυτές. Βάζουμε τον πήχη πιο ψηλά. Και έχουμε διαμορφώσει όλες τις προϋποθέσεις για να πετύχουμε το στόχο αυτό. Η είσοδος μας στο ενιαίο νόμισμα, Ευρώ, η οικονομική μας ευρωστία οι επεξεργασμένες θέσεις μας για την πορεία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης συγκροτούν τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν την Ελλάδα να διεκδικήσει το νέο ρόλο αλλά και να συμβάλλει δυναμικά και ενεργά στη διαμόρφωση της νέας Ευρώπης. Για το σκοπό αυτό εργαζόμαστε δυναμικά:

- για την προώθηση της διεύρυνσης της Ένωσης με τη συμπερίληψη σ' αυτή, εκτός από τη Κύπρο, όλων των χωρών των Βαλκανίων,
- την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής άμυνας ως όργανο εδραίωσης της σταθερότητας και ειρήνης που θα στηρίζεται στις αρχές του ΟΗΕ για τη λειτουργία της,
- την ενίσχυση του κοινωνικού χαρακτήρα της Ένωσης με την ανάπτυξη των πολιτικών για την καταπολέμηση της ανεργίας και επίλυση των καθημερινών προβλημάτων των Ευρωπαίων πολιτών και την προώθηση της οικονομικής συνοχής και πραγματικής σύγκλισης.

Για τη θεσμική μεταρρύθμιση, στο πλαίσιο της νέας Διακυβερνητικής Διάσκεψης εργαζόμαστε ώστε η αναθεώρηση να συμβάλει στην ισχυροποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των θεσμών της με προοπτική την οικοδόμηση της γνήσιας Πολιτικής Ένωσης, στην ενδυνάμωση των αρχών πάνω στις οποίες στηρίζεται, όπως της ισότητας των κρατών, της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της συνοχής.

Στοχεύουμε ακόμη στην ανάδειξη του σταθεροποιητικού ρόλου της Ελλάδας στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών για την προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας, ενσωμάτωσης των χωρών της περιοχής στο Ευρωπαϊκό σύστημα, προώθηση της ανασυγκρότησης και ανάπτυξης της περιοχής. Στην ίδια βάση επιδιώκουμε την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της Ελλάδας με πρωτοβουλίες για την ενδυνάμωση της διεθνούς συνεργασίας, τη δημοκρατικότερη συγκρότηση του διεθνούς συστήματος, την ενθάρρυνση του διαπολιτικού διαλόγου, την εμπάθυνση των σχέσεών μας με όλες τις χώρες και ιδιαίτερα με τις ΗΠΑ, Κίνα και αναπτυσσόμενες χώρες.

Δεύτερον, βασικός στρατηγικός μας στόχος είναι επίσης να προωθήσουμε τη διαδικασία υπέρβασης των προβλημάτων στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις με πλήρη αξιοποίηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι και στη βάση των πάγιων αρχών και θέσεών μας. Οι θέσεις μας αυτές είναι γνωστές: η Ελλάδα δεν «διεκδικεί τίποτα, αλλά και δεν παραχωρεί

απολύτως τίποτα». Η δημιουργία σχέσεων συνεργασίας με τη χώρα αυτή είναι απόλυτα επιθυμητή ως μέρος της ευρύτερης διαδικασίας για τη σταθερότητα και την ανάπτυξη της περιοχής. Αλλά η ανάπτυξη της συνεργασίας θα πρέπει να γίνει στο πλαίσιο του σεβασμού των αρχών του διεθνούς δικαίου και συνθηκών. Για τη μόνη πραγματική διαφορά που υπάρχει, δηλαδή για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας είναι πάντοτε ανοικτή η οδός της παραπομπής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Τρίτον, σε ότι αφορά την Κύπρο, κεντρικός στόχος μας παραμένει η προώθηση της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πλήρες μέλος στο ταχύτερο δυνατό χρονικό διάστημα. Με βάση τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, θα εργασθούμε ώστε η Κύπρος να καταστεί πλήρες και ισότιμο μέλος της ένωσης όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Εμείς, οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, που ανοίξαμε το δρόμο για την ένταξη, εμείς που με τους χειρισμούς μας εξασφαλίσαμε την έναρξη των διαπραγματεύσεων, εμείς που με τις αποφάσεις του Ελσίνκι αποδεσμεύσαμε την ένταξη από την προηγούμενη επίλυση του Κυπριακού, εμείς είμαστε σε θέση να διασφαλίσουμε και την πλήρη ένταξη. Βλέπουμε την ένταξη ως καταλυτική συνθήκη που θα ενισχύσει την ασφάλεια της Κύπρου αλλά και θα συμβάλει στην ευημερία, ασφάλεια και προστασία των δικαιωμάτων και των δύο κοινοτήτων στη Μεγαλόνησο.

Ταυτόχρονα όμως εντείνουμε τις προσπάθειες για τη δίκαιη επίλυση του Κυπριακού προβλήματος με βάση τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στο

πλαίσιο μιας δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας, σ' ένα κράτος με ενιαία κυριαρχία και διεθνή προσωπικότητα, χωρίς στρατεύματα κατοχής και πρόσφυγες, όπου Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι θα συμβιώνουν ειρηνικά και αρμονικά κάτω από την ασφαλή ομπρέλα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέταρτον, το νέο διεθνές περιβάλλον και συνθήκες απαιτούν νέες μορφές διπλωματίας, νέες μεθόδους δράσης με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών όπως του «διαδικτύου» και άλλων. Στη λογική αυτή, προωθούμε την οικονομική και πολιτιστική διπλωματία, την αξιοποίηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και της κοινωνίας των πολιτών. Παράλληλα στοχεύουμε στην ενίσχυση και βελτίωση των θεσμών χάραξης και άσκησης της εξωτερικής πολιτικής και κυρίως του Υπουργείου Εξωτερικών.

Πέμπτον, για την αποτελεσματική προώθηση των στόχων της εξωτερικής πολιτικής προϋπόθεση είναι η παραπέρα ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας και θωράκισης της χώρας. Παρά τις κοσμογονικές αλλαγές που σημειώθηκαν στο παγκόσμιο σύστημα, την ανάδειξη της Ελλάδας σε πρότυπο χώρας ταχείας οικονομικής ανασυγκρότησης μ' ένα νέο ρόλο στα Βαλκάνια, παράγοντα ειρήνης, σταθερότητας και συνεργασίας, η διατήρηση και η ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της χώρας παραμένει προτεραιότητα.

Η αποτρεπτική ικανότητα της χώρας με την υλοποίηση του εξοπλιστικού προγράμματος, τη διαρκή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων, τη συμμετοχή

στο ΝΑΤΟ και στις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες, θα συνεχίσουν να είναι γνώμονας της πολιτικής μας. [.....]

Με την προώθηση όλων αυτών των κεντρικών στόχων, η Ελλάδα αναδεικνύεται στην ισχυρή χώρα με κύρος και φωνή που μπορεί να διασφαλίζει τα κυριαρχικά δικαιώματά της και την ανεξαρτησία της και ταυτόχρονα να επηρεάζει τις εξελίξεις έξω από τα σύνορά της, ως δύναμη ειρήνης και σταθερότητας.